

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai

2018-07- Nr.

Į 2018-07-05 Nr. (25.2-73)-3-2857

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2003 M. BIRŽELIO 12 D. NUTARIMO NR. 756 „DĖL KELIONIŲ ORGANIZATORIAUS PRIEVOLIŲ ĮVYKDYMO UŽTIKRINIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija gavo išvadai gauti pateiktą [Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. birželio 12 d. nutarimo Nr. 756 „Dėl Kelionių organizatoriaus prievolių įvykdymo užtikrinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą](#) (toliau – Projektas). Pagal kompetenciją įvertinę Projektą teikiame pastabas ir pasiūlymus:

1. Lietuvos Respublikos ūkio ministerija yra parengusi ir derina su suinteresuotomis institucijomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Valstybinio turizmo departamento prie Ūkio ministerijos veiklos nutraukimo“ projektą (TAIS Nr. 18-8744), kuriuo siūlo nutraukti Valstybinio turizmo departamento prie Ūkio ministerijos veiklą. Atsižvelgiant į numatomus planus atkreipiame dėmesį, kad Valstybinio turizmo departamento prie Ūkio ministerijos funkcijas perdavus kitoms institucijoms, turės būti keičiamas ir Projekto 2 punktas, kuriuo Valstybiniam turizmo departamentui prie Ūkio ministerijos pavedama atlikti įgaliotosios institucijos funkcijas.

2. Siekiant mažinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės priimamų teisės aktų skaičių ir vadovaujantis teisėkūros ekonomiškumo principu siūlytina Projektu taip pat įgyvendinti ir kitas Turizmo įstatymo nuostatas, pavedančias Lietuvos Respublikos Vyriausybei priimti įgyvendinamuosius teisės aktus (pavyzdžiui, Turizmo įstatymo 15 straipsnio 4 dalį, 31 straipsnio 2 dalį ir kt.). Atsižvelgiant į pastabą papildžius Projekto turinį, įgyvendinamos Įstatymo nuostatos turėtų būti nurodomos Projekto preambulėje.

3. Manytina, kad Projektu siūlomo tvirtinti Kelionių organizatoriaus prievolių įvykdymo užtikrinimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 7 (nurodantis, kad draudikui turi būti pateikiamas prašymas), 8 (išvardijantis kartu su prašymu pateikiamus dokumentus siekiant sudaryti laidavimo draudimo sutartį), 9 (nurodantis terminą, per kurį turi būti sudaroma nauja laidavimo draudimo sutartis pateikus dokumentus), 11 (nurodantis sutarties egzempliorių skaičių) punktai *nėra šio aprašo turinio dalykas*. Laidavimo sutarties sudarymas su draudiku yra komerciniai teisiniai santykiai. Todėl paslaugų teikimo sąlygos, sutarčių sudarymo tvarka ar pateikiami dokumentai yra paslaugas teikiančio subjekto ir jas gaunančio subjekto susitarimas. Tuo atveju, jei yra siekiama nurodyti (sureguliuoti), kad tam tikri svarbūs aspektai (aplinkybės) turi būti patikrinti ar įvertinti, šios sąlygos turi būti numatytos įstatyme, kad būtų sudarytos sąlygos realizuoti kelionių organizatoriaus įstatyminę pareigą turėti prievolių įvykdymo užtikrinimą. Siūlytina įvertinti, ar suregulius esmines prievolių užtikrinimo sąlygas poįstatyminiu teisės aktu, nesusidarytų ydinga

situacija, kai kelionių organizatorius negalėtų užtikrinti įstatyminės pareigos (turėti prievolių įvykdymo užtikrinimą) įvykdymo, nes kita draudimo santykių šalis tokios paslaugos neteikia.

4. Aprašo 13, 14, 15 16 punktuose nurodomi prievolių užtikrinimo sumų gavėjai, mokėjimo terminai, teisė nemokėti laidavimo draudimo išmokos, Aprašo III skyriaus 24 – 26 punktai reguliuoja prievolių įvykdymo užtikrinimo *panaudojimo* tvarką. Įvertinus Turizmo įstatymo 12 straipsnio 4 dalį ir 23 straipsnio 8 dalį, kurios nurodomos kaip Projekto teisinis pagrindas, ir kuriomis pavedama Vyriausybei nustatyti *prievolių įvykdymo užtikrinimo tvarką*, matyti, kad Aprašo nuostatomis yra *išplečiamas* Turizmo įstatyme įtvirtintas reguliavimas. Manytina, kad tokia praktika neatitinka Konstitucinio Teismo doktrinos (poįstatyminiu teisės aktu yra „realizuojamos įstatymo normos, tačiau toks teisės aktas negali pakeisti to paties įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų“ – Konstitucinio Teismo 2002 m. rugpjūčio 21 d. nutarimas). Taip pat siūlytina įvertinti, ar išmokos išmokėjimo tvarkos, reikalavimų tenkinimo eilės, išmokų gavėjų reguliavimas *poįstatyminiu teisės aktu* būtų pakankamas turistų teisių užtikrinimui, pavyzdžiui, jei turistas negautų (pavyzdžiui, nepakaktų Turizmo įstatyme nustatytos prievolių užtikrinimo sumos) nuostolių atlyginimo pagal Aprašo 25 punkte nustatytą reikalavimų tenkinimo eilę.

5. Vadovaujantis Konstitucinio Teismo doktrina (pavyzdžiui, 2008 m. kovo 5 d., 2008 m. kovo 15 d. nutarimai ir kt.), pagal kurią yra konstatuota, jog esminiai reikalavimai, draudimai, ribojimai, subjektų teisės ir pareigos turi būti įtvirtinti įstatymu, ir atsižvelgiant į tai, kad Vyriausybės įgaliotos institucijos teisių baigtinis sąrašas yra nustatytas Turizmo įstatymo 34 straipsnyje, pažymėtina, kad Aprašo V skyrius yra Turizmo įstatymo 34 straipsnio dalykas.

6. Aprašo 5 punktu reikalaujama pateikti Vyriausybės įgaliotai institucijai „užpildytą duomenų, patvirtinančių kelionių organizatoriaus, turizmo paslaugų rinkinio pardavėjo prievolių įvykdymo užtikrinimo sumą, formą“. Visų pirma, manytina, kad pagal Turizmo įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2 punktą teikiant „galiojantį draudimo įmonės prievolių įvykdymo laidavimo draudimą ir (arba) finansų įstaigos suteiktą finansinę garantiją“ juose kartu būtų atskleidžiama ir prievolių užtikrinimo suma. Tokiu atveju „užpildytos duomenų, patvirtinančių kelionių organizatoriaus, turizmo paslaugų rinkinio pardavėjo prievolių įvykdymo užtikrinimo sumą, formos“ teikimas būtų perteklinis.

7. Aprašo 6 punkto nuostata yra perteklinė Turizmo įstatymo 13, 20, 23 straipsnių atžvilgiu.

8. Aprašo 8.2.1 papunkčiu reikalaujama pateikti „užpildytos duomenų, patvirtinančių kelionių organizatoriaus ar turizmo paslaugų rinkinio pardavėjo prievolių įvykdymo užtikrinimo sumą, lentelės kopiją“. Siūlytina suvienodinti Aprašo 8.2.1 papunktyje ir 5 punkte vartojamas sąvokas „užpildyta duomenų, patvirtinančių kelionių organizatoriaus, turizmo paslaugų rinkinio pardavėjo prievolių įvykdymo užtikrinimo sumą, *forma*“ ir „užpildyta duomenų, patvirtinančių kelionių organizatoriaus ar turizmo paslaugų rinkinio pardavėjo prievolių įvykdymo užtikrinimo sumą, lentelė“.

9. Atsižvelgiant į Turizmo įstatymo 15 straipsnio 2 dalį, Aprašo 18 punktą siūlytina papildyti reikalavimu nurodyti ir finansinės garantijos galiojimo terminą (žr. Aprašo 30 punktą).

10. Aprašo 20 punktu Vyriausybės įgaliotai institucijai pavedama nustatyti pavyzdinę garantijos formą. Svarstytinas šio reikalavimo pagrindumas ir tikslas. Siūlytina įvertinti galimybę nustatyti informaciją ar duomenis, kurie turėtų būti nustatomi garantijoje, o ne jos formą.

11. Aprašo 22, 23 punktai yra pertekliniai Turizmo įstatymo 15 straipsnio 2, 3 dalių atžvilgiu.

12. Aprašo 31 punktas nurodo pareigą kelionių organizatoriui ir turizmo paslaugų rinkinio pardavėjui *per visą prievolių įvykdymo užtikrinimą patvirtinančio dokumento galiojimo laiką* pateikti nurodomą informaciją. Siūlytina tikslinti šio punkto formuluotę, nes lieka neaišku, ar reikalavimas vienkartinis, ar reikalaujama teikti informaciją nuolat (koku periodišku), ar pasikeitus duomenims ar pan.

13. Atsižvelgiant į tai, kad Aprašo 31 punkte nustatoma pareiga subjektams pateikti konkrečią informaciją, siūlytina Aprašo 31.3 papunktyje nurodyti konkrečias Turizmo įstatymo 12, 13, 23 straipsnių dalis.

14. Atsižvelgiant į tai, kad subjektai negali *perduoti jiems teisės aktuose nustatytų teisių ir įsipareigojimų* kitiems asmenims, brauktinas Aprašo 33 punktas.

15. Abejotinas Aprašo 34 punkto tikslingumas, jei Turizmo įstatymo 13 straipsnis imperatyviai nustato konkrečias prievolių įvykdymo užtikrinimo sumas. Taip pat pažymėtina, kad Vyriausybės įgaliotos institucijos teisės atliekant turizmo paslaugų teikėjų priežiūrą nustato Turizmo įstatymo 34 straipsnis, kuris nenumato Aprašo 34 punkte vardijamų teisių (pareigų, reikalavimų). Siūlytina atsisakyti Aprašo 34 punkto kaip perteklinio ir netikslingo.

16. Aprašo 35 punkto nuostata perteklinė Turizmo įstatymo 34 straipsnio 2 dalies atžvilgiu, todėl siūlytina jos atsisakyti.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius